

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: Szabó Béla
Cím: Budapest közönsége nem tud az utcán járni
Forrás: Magyar Hírlap

B... 1924. 9. 23.

(Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy 351.81

Hely

Idő

"1924"

Személy

Hely

Budapest közönsége nem tud az utcán járni.

A publikum vigyázatlansága okozza a legtöbb szerencsétlenséget. A forgalmat megnehezítő teherkocsikat le kell parancsolni a körutakról. Egy óras autóséta Pest és Buda főútvonalán.

Szombat délelőtt a nyugati pályaudvartól kiindulva, egy órát töltöttem érdei Krausz György úr, a kiváló autósportember vezetésével egy hatalmas Mercedes-kocsin. A közönséget, a lovaskocsikat és a rendőröket akartam megfigyelni és autóból látni, hogy jár Budapest lakossága az utcán. Minden kommentár nélkül közlöm, hogy mit láttam többek között egy óra alatt.

A lovasrendőrnek az út közepén kelendő állani, hogy a jobbra és balra menő autók szépen elmelessenek az út két oldalán. Mindjárt a startnál, a Berlini-téren, a lovasrendőr — hátra sem nézve — a villamos-sín felé tartott, úgyhogy autónk majdnem beleszaladt. Egy éles kanyarulattal tudtuk csak kikerülni, de így viszont minket fenyegetett hátulról egy villamos. A nyugati pályaudvar előtt az út közepén két jegeskocsi akadályozza a közlekedést. A Teréz-köruton a Podmaniczky-utcahoz közeledünk és be kell állani egy hosszú sorba. Szabály ugyanis, hogy utkeresztvezetésnél — legyen az akármilyen kisforgalmu — a kocsiknak egymást megelőzni nem szabad.

Négy szenes, egy fás, egy téglás, egy tejes kocsi áll előttünk, közben még vagy három autó is és csak azzal a gyorsasággal szabad továbbmenni, a milyen gyorsasággal halad elől a tégláskocsi. Az Andrássy-ut keresztezésénél újabb kocsik és autósor, ugyanez a Király-utcánál is. A Royal-szállóhóli kijön egy közepkorú ur, nem néz semerre sem, hanem megy az uton keresztül. A szálló előtt álló kocsik mögött kilépve, átugrik egy 6-os villamos előtt és a vezetői ügyességnek köszönhetően, hogy nem ütötte el autónk, amiért természetesen az autó lett volna a hibás. Az ur mérges tekintetéből

legalább ezt vettem ki. A Newyork-kávészék előtt is majdnem az autónk fut egy ember.

A Rákóczi-utra akarunk fordulni, de egy biciklistának javitanivalója akad a gépén és pont az út közepén áll meg. A lovasrendőr fölényes nyugalommal tekintet le paripájáról a torlódásra, meg a kerékpárosra. Külföldön a rendőr az út szélére állítaná a javító kerékpárost, nálunk azonban délelőtt — annyit mutatott a Népszínház előtti híres villanyóra — nem talál biztosabb és nyugalmasabb helyet, mint a lovasrendőr elé állani. Ki menne őt ott zavarni?

A Rákóczi-uton az emberek szinte mást se csinálnak, mint az út egyik oldaláról a másikra járnak, óvatosan ügyelve azonban, hogy sohasse menjenek keresztül az utkeresztvezetésnél. Az egyik embernek az Uránia-Színház előtt elaludt a szivarja. Erre az út közepén előszedi öngyújtóját, üti, csavarja, rázza, fejfelé fordítja az adófizető kis tűzszerzámot, amely azonban nem akar meggyulladni; közben pedig kánkánt táncol a szekerek, autók, konfliktusok és villamosok között.

A Rákóczi-ut és Károly-körut sarka egy külön közlekedési élmény. Az emberek úgy járnak keresztül az uton, ahogy akarnak és a lovas-meggyalogos rendőrök nem is zavarják őket. Négy irányból jönnek és mennek a villamosok; autók, kocsik szelik át az utakat és mindenütt emberek igrkeznek egyik kerék elől a másik elé ugrani. A villamosok rendjére a gyalogjárók nem ügyelnek és senki sem igyekszik a villamosokkal párhuzamosan átmenni az uton, amint azt külföldön a közlekedési rendőrök már husz évvel ezelőtt tanították.

A Kossuth Lajos-utcában csak egész lassan haladhatunk, de a Szép-utca sarkán mégis majdnem belénk szalad egy parasztszekér teli paradicsommal. Egy szekér paradicsom a Kossuth Lajos-utcában. Igazán nem tudom, mi járásban lehet erre. A Belvárosi-kávészék előtt egy főhadnagj leugrik a ro-

bogó villamosról — pont az autó elé. Szerencséjére számításba vettük a pesti megmondatlanságot és gyors fékezésrel — a szöges gummi szinte szikrát hányt az aszfalton — utat kaptunk, hogy épségben a járdára juthasson.

A Váci-utca forgalmát mindenki ismeri Budapestben. Ott valóban nehéz délelőtt gyalog is, meg autón is áthalolni. Egy jeges kocsi azonban rudjával részut, a kocsit közepé felé, teljesen megakasztja a forgalmat, a kocsi pedig nevetgélve udvarol a cselédeknek. A Károly-körut olyan, mint a többi főútvonal. A központi városháza előtt egy tégláskocsi jön szembe, amikor az autó hirtelen megáll. Nem tudom, mi történhetett, de a gyakorlott vezető mindent megmagyaráz. A tégláskocsi mögött két beszélgető férfi lép az út közepére és ha egy pillanattal előbb nem fékez, biztosan elütöttük volna mindkettőjüket.

— Hogy látta meg ezt a két embert? — kérdelem csodálkozva.

— Hja, a vezetőnek nemcsak az utra kell tekinteni, hanem Pesten még arra is ügyelni kell, hogy a szembejövő kocsik mögött mikor ugranak elő a vigyázatlan járókelők. A tégláskocsi alá is figyelni kell és ott láttam a két ember mozgó lábát, tehát tudtam, hogy nem állnak meg a szekér mögött, hanem az autó elé kívánkoznak, de kifogtam rajtuk.

A Múzeum-körut csendes. A Calvin-téren, a református templom előtt, két szatyros öregasszony tart a Központi

Vásárcsarnokból hazafelé. Tereferéjükre a kocsit közepét tartják a legalkalmasabbnak. Háromszor is túlkölni kell, meg rájönnek, hogy az nekik szól. A Vármház-körut baloldalán a közvezet fel van szedve. A kocsiközlekedésre így csak az út egyik fele használható. Előttünk egy stráfkocsi lépeget és kikerülnénk, de nem lehet, mert egy lovasrendőr halad mellette és elzárja előttünk az utat. A lovasrendőr a kocsi mögött is mehetne, de akkor nem akadályozna senkit, hát inkább nem törődik a torlódással. A Ferenc József-hídon alig egy-két parasztszekérrel találkozunk. Csodálatosképen egyik sem megy az út szélére, hanem a hid közepén kocog, hogy a gyors forgalmat akadályozza.

Buda az egészen más, mint Pest. Ott nem nyugtalanok az emberek, ott nem sietnek sehová és ha beszélgetni akarnak, azt nem a kocsit közepén teszik. Budán alig lépnek le az emberek a járdáról és ha már át kell menni a tulsó oldalra, akkor előbb gondosan tekintenek egyet jobbra, meg egyet balra. Budán nem is akadhatunk semmi különösebb közlekedési csodabojgárra. Csak az Iskola-utcában jött velünk szembe két fiatal anya, gyermekökkel tolvaj. Nem az út baloldalán haladtak, hanem velünk szembe és amikor meglátták az autót, idegesen kezdtek a kocsikat ide-oda rángatni. Megállítunk, hogy nyugodtan elmelessünk, noha a járdán is tolhatták volna a kocsit, csak akkor legfeljebb egymás mögött kellett volna haladniuk. Az pedig nem megfelelő nekik, mert akkor nem lehet beszélgetni, az apró pletykákat megírgyalni. Inkább az út közepén tolták az ártatlan csöppsegeket.

A Margithíd hidfőjéhez érünk. Egyszerre vége a budai egyhanguságnak és ismét belekerülünk egy hosszú, vegyes kocsi- és autósorba. Szabály az is, hogy a hidfőnél sem szabad előzni és mert előttünk néhány Óbudáról jövő teherkocsi baktat, nekünk is az idegekre menő lassúsággal lehet csak előre haladni. Amíg az ember a Margithíd budai végétől a pesti végéig ér, sok mindenre gondolhat, de elsősorban arra, miért nem épült meg az Óbuda—Hungária-körúti hid. Miért kell az Óbudáról Újpestre tartó kocsi-

nak a Margit-hídig kikerülni és megakasztani a Déli vasútról meg a kiránduló helyekről jövő kocsiforgalmat. A Margithídon olyan hallatlan nagy a kocsiforgalom és olyan lassan lehet csak átmenni a teherkocsik torlódása miatt, hogy *gyalog hamarabb ér át az ember, mint autóval.*

Már körforgalmunk végéhez közeledünk, már látjuk a Berlińi-teret, amikor incidens történik velünk: *a rendőr megállítja az autót.* A Lipót-körút és Visegrádi-utca sarkán előttünk két teherkocsi halad, különben pedig egész csendes az út. Az út közepén két rendőr beszélgét csendesen. Autónk a teherkocsik elé akar kerülni, de már a rendőr int is. Megállunk és rendőri figyelmeztetésben van részünk. Szigoruan figyelmeztet a rendőr, hogy nekünk, mint a sorrendben haladó harmadik kocsinak nem szabad előzni és utkeresztveződésnél különben is tilos a megelőzés. Csak a rendőr jó szíve mentett meg a följelentéstől. Mellesleg megjegyezve a forgalom legkisebb megzavarása nélkül is kikerülhattük volna a két teherkocsit, de a rendőr a holt betűket nézi és nem azt, hogy a forgalom gyorsaságát előmozdítsa.

Sok-sok tapasztalattal gazdagabban értünk vissza kiindulási helyünkre. A szakértői felvilágosítások után *igazat kell adni az autósoknak abban, hogy igen sokszor a közönség a hibás és hogy a közönséget kellene megtanítani járni az utcán.* Hiába minden óvatos figyelmeztetés, hiába mondják roge-lenként az iskolába siető gyermekeiknek a goondos anyák, hogy:

— A villamosnál, ha átmegy, vigyázz!

A gyerek, ha az iskolából kijön, a vig hancurozásra, fogócskázásra, nem keres magának más helyet, mint az Andrássy-ut autóforgalmát. Az autók között ugyanis nehezebben tudják megfogni egymást. Az Andrássy-ut közepén fogyasztja el különben az egyik munkásember kukoricáját, a másik az út közepén sodor magának cigarettát és mind azt várja, hogy az autók ügyljenek az ő épségére.

Sürgős rendszabályokat kell hozni a hatóságoknak és megfelelő számú oktatót kell kirendelni az utcákra, hogy *megtanítsák a főutonalak járókélt arra, hogyan kell járni egy világváros körútján, az automobil hódításának korszakában.* De meg kell tanítani a teherkocsikat is arra, hogy mikor a lovasjárművek korszaka lejárárófélben van, akkor a *forgalmat akadályozó kocsikkal el kell tűnniök a főutakról,* mert ott nemcsak a forgalom lebonyolítását nehezítik meg, hanem a főváros világvárosi jellegének esztétikai értékét is rontják.

Szabó Béla.